

Torsnes menighet er et sted for tilhørighet, tro og trivsel

Konfirmasjon 2018

15 konfirmanter ble konfirmert i Torsnes kirke

Prestekragen & Pipejernet

Frank Ekeberg forteller

Torsnesjenter på Operataket

Korjenter på operataket og TV2

Påskevandring

Veelstoppen barnehage og
1. klasse i kirken

4H på Skoletoppen

Bål og lykter ble tent på Skoletoppen

TORSNES MENIGHET

Kirke

Grimstadveien 89
1634 Gamle Fredrikstad

Menighetskontor

Borgarveien 1, 1633 Gamle Fredrikstad
Telefon: 69 95 98 00 (man - fre, 9 - 15)
Åpningstider: torsdag kl. 9.00 - 14.00
Gaver/kontonummer: 1503.71.78710

Medarbeidere

Sokneprest: Tore Schwarz Olsen
69 95 98 84

toscol@fredrikstad.kirken.no

Daglig leder: Anne Gry Fløien
69 95 98 99

annflo@fredrikstad.kirken.no

Diakon: Gunn Vik

69 95 98 59

gungan@fredrikstad.kirken.no

Organist: Heidi Kaspersen
980 59 519

hesp@fredrikstad.kirken.no

Menighetspedagog: Frøydis Grinna
69 95 98 57

frgrin@fredrikstad.kirken.no

Klokker: Elisabeth Spydevold

Kirketjener: Irene Pinås

69 34 93 63

Menighetsblad

Redaksjon: Bjørg Tandberg, Frank Ekeberg, Ottar Weel, Tore Schwartz Olsen, Holger Blauhut
Sats og layout: Holger Blauhut
Trykk: Møklegaard Print Shop AS

TORSNES KONFIRMANTER PÅ TITTELEN

Foto Tommy Ødegaard

Første rekke f.v.:

Tomine Stenbakken, Dina Kristiansen,
Linnea Kyndi Fjelle, Celine Peter og
Dina Homstvedt.

Andre rekke f.v.:

Maya Mariedatter, Frida Jacobsen,
Rikke Johannessen og Maren Sundvold
Nilsen.

Tredje rekke f.v.:

Kevin Stene Karlsen, Sander Sol-
haug-Jørgensen, Tuva Solhaug-Jørgen-
sen, Aleksander Hasselgård, Mathias
Norum Ripel og Marius Nordli

Helt til venstre sokneprest Tore
Schwartz Olsen

ALT HÅP ER UTE STOD DET PÅ LUA

Sokneprest Tore Schwartz Olsen

Jeg var på fotballkamp på Ullevål stadion. Foran meg satt en kar med grønn lue med rød skrift på. Jeg lurte på om jeg hadde lest riktig.

Jo, det stod faktisk: Alt håp er ute. Og så stod det noe mer med rød skrift: Bodø turistforening.

Det var ikke et mistrøstig budskap fotballentusiastene gikk rundt med. Det var det stikk motsatte. Turistforeningen der nord hadde klart å vri på saken. Alt håp er - utendørs.

Når alt håp virkelig er ute er det fryktelig strevsomt.

Men noen og enhver har opplevd at det er mye godt i vente der ute. Tur i egen fart. Det kan både gi luft i lungene og håp i hjertet.

Gå etter poster i Torsnes på tvers, for eksempel. De som satt i gang Torsnes på tvers og har holdt det levende fortjener en skikkelig takk. De har vært med på å gi folk håp.

For noen var virkelig alt håp ute. Vennene hadde satt sitt håp til han helt og fullt. Håpet deres blir spikret til et kors og dør. Håpet blir tatt ned av korset og gravlagt. Noen kvinner tumlet av sted i ørskje og sorg til graven der håpet lå. Dødt.

Der fikk de høre at håpet var stått opp fra de døde. Han var ute. Helt ute. Så til de grader at ute at han var ute og gikk blant helt vanlige folk. De så han, spiste sammen med ham og tok på han.

Foto Tore Schwartz Olsen

Der vi - går Torsnes på tvers, vandrer andre steder eller sitter innomhus, er den levende Jesus nær oss. Håpet er derfor aldri ute. God tur - ut! Der er det mye godt i vente der.

SOMMEREN

nærmer seg raskt, med ferie, fine svale lyse kvelder, grilling og tid for familie.

Hvorfor ikke benytte **hele søndagen?**

Stå litt tidligere opp til en fin frokost. Finn fram turtøyet, legg turen til kirken med gudstjeneste og deretter benytt resten av dagen til flotte naturopplevelser med **Torsnes på Tvers**.

Velkommen til en annerledes søndag!

TORSNES PÅ TVERS

Informasjon om TPT er innlagt i menighetsbladet.

Anders Fransson og Kari Weel Fransson står i hovedsak bak årets Torsnes på tvers.

NYTT FRA MENIGHETS- RÅD

I andre etasje i Kirkestua er det blitt reparert et vindu, og ytterdøra i sakristiet er blitt reparert, og denne samt hoveddøra har fått dørlukkere. Det er besluttet å pusse opp 2. etg. i kirkestua og vegger males og gulv slipes og lakkeres.

Ellers er det besluttet å ikke bygge nytt menighetshus med de utfordringer det ville hatt for menigheten.

Nytt antependium (alterteppe) er bestilt da det gamle er ganske slitt.

Ellers har det nå vært et møte med kirkevergen mfl. ang. ny parkeringsplass, nytt redskapsbus m/ handicaptolet b.l.a. og evt. kjølerom for bårer.

Har du savnet god lyd når klokkene ringer i kirken skyldes det at tårnguggene ikke lot seg åpne. De skal nå skiftes ut.

Vi har også deltatt på «påsketorget» ved butikken med stand.

Det blir ikke menighetstur i 2018.

Ellers beklager vi at vi ikke har fått til sangkvelder denne våren eller kommende høst.

PRESTEKRAGEN & PIPEJERNET

Frank Ekeberg

Frem til 1980 årene var presten i tjeneste utstyrt med den hvite prestekragen. I Danmark brukes den fortsatt. Den er vakker av utseende, men ikke så praktisk. Spesielt måtte presten passe på hvis det var regnvær og han skulle følge gravfølget til det den avdødes siste hvilested. Hvis prestekragen ble bløt var det et møysommelig arbeid å få den i rette stand igjen. Hver fold måtte strykes og stives. Til dette bruk ble det benyttet et spesielt redskap kalt Pipejernet.

Foto Frank Ekeberg

Dette jernet ble brukt til å „sette opp“ prestens spesielle krave. Jernet ble skrudd fast og boltet som lå inne i jernet ble varmet opp. Boltet som hørte til jernet som bildet viser er i årenes løp blitt borte. Prestekrave er også kalt Pipekrave. Etter at prestekraven var vasket og stivet ble den oppvarmete boltet lagt inn i hver av prestekravens folder, eller piper. Derav navnet pipekrave. Arbeidet måtte utføres nøyaktig og med tålmodighet. Det var mange piper, eller folder, så arbeidet var tidkrevende.

Frank Ekeberg holder fram en godt brukt prestekrage som er behandlet på best mulig vis.

Jernet har tilhørt Birgitte Gunhilde Bydal. Birgit Wisur Olsen som gav oss fakta om dette redskapet forteller at Birgitte G. Bydal var en mester i å „sette opp“ sin manns pipekrave. Birgitte Gunhilde var gift med Hans Rudolf Bydal som var prest i Borge og Torsnes fra 1921 til 1930.

Hans Rudolf og Birgitte Gunhilde Bydal

4H HADDE DET FINT PÅ SKOLETOPPEN

Frøydis Grinna

Mange av menighetsbladets lesere vet sikkert at Torsnes har en egen 4H-klubb. Kanskje vet dere også at de fire H-ene kommer frem i 4H-løftet: «Vi lover å arbeide mot det mål å bli en ungdom med klart hode, varmt hjerte, flinke hender og god helse». Ikke noe dårlig mål!

4H i Torsnes møtes ca en gang i måneden, og mandag 30. april var Tore prest og menighetspedagog Frøydis med på et møte i lavvoen deres på Skoletoppen. Bål og lykter ble tent, og det ble servert både hamburgere og sveler. For å bli litt kjent, hadde Tore og Frøydis forberedt en quiz om seg selv og en lek vi lekte ute i regnet.

4H-erne ble igjen på toppen for å sove ute – slik en ekte 4H-er markerer 4H-dagen. Med vårregnet strømmende i strie strømmer, var det allikevel best å sove i lavvoen og gapahuken. Ryktet har fortalt at gutta i huken var litt trøtte og kalde morgenen etter, men med egg og bacon til frokost, ble det en god opplevelse likevel.

-Det var fint å være med til lavvoen på Skoletoppen, og vi håper på flere møteplasser mellom 4H og kirken, sier Tore.

Fra venstre: Vetle Mjølnerød Heidenberg, Brage Mohn-Nilsen, Fredrik Simensen, Henrik Karstensen og Hanna Karstensen

PÅSKEVANDRING MED VEELSTOPPEN BARNEHAGE OG

1. KLASSE

Frøydis Grinna

Uken før påske var det påskevandring i Torsnes kirke. Da hadde kirken besøk av barn fra Veelstoppen barnehage og 1. klasse på Torsnes skole. Dette er en lang tradisjon som vi setter pris på. Sammen vandrer vi gjennom kirken og påskens dager og fortellinger.

På galleriet ble fortellingen om palmesøndag fortalt gjennom flanellografbilder og palmegrener. På vei mot skjærtorsdag ble det sunget «Hosianna» og viftet med palmegrener. Her fikk barna høre om Jesus som vasket føttene til disiplene, og om hvor fint det er så spise med familie og gode venner – og at Jesus gjorde akkurat det den siste kvelden.

Mens Jørn Vidar spilte litt trist musikk, gikk veien videre til Getsemane og Golgata, bak trappa til talerstolen. Her ble historien om de siste timene til Jesus delt.

Til slutt var det samling ved alterringen, med historien om Jesus som vant over døden og sto opp av graven. Barna hadde øvd på «Dine hender er fulle av blomster», og hadde laget blomster som de la på alteret.

Det var fint å vandre og sanse sammen med barna, og vi er glade for det fine samarbeidet mellom kirken og skolen/ barnehagene i Torsnes.

Påskevandring med velstoppen barnehage.

KONFIRMANTENE DRIVER MED LITT AV HVERT

Tore Schwartz Olsen

15 konfirmanter ble konfirmert i Torsnes kirke 20. mai. Igjennom året har de drevet med litt av hvert.

Bakt pepperkaker på Torsnes skole der temaet for timen var at det er strevsomt å passe inn i former som andre dytter på en.

Rett før jul var det Senfredagskino i kirken der en spiste pizza, hadde andakt, øvde til lysmesse og så en film om Jesu liv.

Etter nytt år har noe av fokuset vært hvordan vi kan være med på å gjøre en forskjell. Derfor var konfirmentene på besøk på Torsnes sykehjem for å spille bowling og bingo med beboerne. Konfirmantundervisningen i forkant var en av sykepleierne ved sykehjemmet på besøk og fortalte om hvordan en best mulig kan møte mennesker som er rammet av demenssykdom.

Ungdommer fra musikkfolkehøgskolen Viken på Gjøvik hadde konsert og undervisning på Betania i Gamlebyen

Marius Nordli, Tuva Solhaug-Jørgensen og Tomine Stenbakken spilte bingo med Astrid Johansen på Torsnes sykehjem.

Å hjelpe dem som er langt unna er også mulig. Torsneskonfirmantene var på innsamlingsaksjon i bygda. Det ble over 12.000,- kroner til Kirkens nødhjelp. Dermed har over 60 mennesker fått tilgang til rent vann.

I våres var Torsneskonfirmantene sammen med konfirmantene fra Østre Fredrikstad menighet og møtte ungdommer i 20-årsalderen som hadde konsert og undervisning.

Konfirmantåret ble avsluttet med et måltid på Peppes Pizza i Gamlebyen og andakt i Østre Fredrikstad kirke, etter litt isspising.

Kevin Stene Karlsen og Mathias Norum Ripel var på innsamlingsaksjon for Kirkens Nødhjelp.

GUNN I BUTIKKEN PÅ CUBA MED HJELP FOR FJERDE GANG

Tore Schwartz Olsen

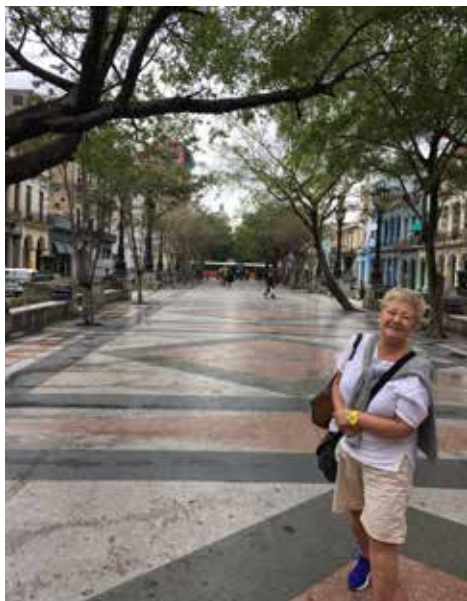
Tre ganger tidligere har turist Gunn Christiansen hatt med seg en anseelig baggasjemengde for å bistå folk mangler mye. Nå i januar 2018 var det tur nummer fire for Gunn i butikken. Denne gangen hadde hun også med seg barna sine.

Med på lasset var også nærmere 160 kg med bagasje, mye av dette var gitt av naboer, venner og folk i Torsnes. Klær og enkle hygieneprodukter fylte opp koffertene.

Pensjonistforeningen, menighetsrådet og styret for jule- og påskemarkedet bidro slik at bagasjeavgiftene ikke ble

Gunn med de tre barna sine. Marius sjåfør, Katarina og Harald. (Foto Harald M. Christiansen)

Gunn Christiansen med ferdigpakkede poser i veskene. (Foto Harald M. Christiansen)

alt for store. Innholdet i koffertene ble distribuert på forskjellig vis. For eksempel var det en mann i 60-70 årsalderen som satt sliten på en benk i Havanna. Han kunne gå videre den dagen med en ferdigpakket pose med såpe, barbersaker og en ny skjorte.

Gunn og familien var på Cuba i fjorten dager. På dagen for hjemreise skjedde siste overlevering. Det var i drosjen på vei til flyplassen. Sjåføren, en hyggelig kar i 50-årene, fikk med seg den siste av posene til Gunn.

HVOR MYE VEIER STEINEN

Tore Schwartz Olsen

Petter og Andreas Heieren Fagerås prøvde å tippe på det på Påskemarkedet ved Coop Prix, lørdag før palmesøndag. Sammen med mange av bygdas utstillere hadde også Torsnes menighet en stand. Der kunne en tippe vekt på steinen og være med i konkurransen om å vinne Flaxlodd og et godt fylt påskeegg. En utflyttet Torsnesdame, som nå bor i Sarpsborg, gikk av med seieren.

Folk som kom til standen fikk se effekter som var benyttet under påskevandringen i kirken med Veelstoppen barnehage og 1.klasse ved Torsnes skole.

En palmegren, i plast riktignok, vaskevannsfat og håndkle, tornekrone og en stor sol symboliserte høytidsdagene i påsken.

I tillegg var det mulighet for en kakao-kopp på en litt hustrig lørdag sist i mars.

Brødrene Petter (t.h) og Andreas Heieren Fagerås var på påskemarked ved Butikken.

FRIVILLIGHET

Hei!

Kan du ha lyst til å bli en frivillig medhjelper i kirken? Vi trenger kirkeverter, hjelp til kirkekaffe mm., Dåpsverter, hjelp til å ta imot dåpsfamiliene i 2etasje mm.

Ta kontakt med Bjørg, tlf. 41193221 - Vi trenger deg og du blir ikke alene.

FAMILIEGALLERI - TORSNES KIRKE

De som har dåp eller blir viet i Torsnes kirke blir spurt av redaksjonen om det er mulig å få ha med bilde fra begivenheten i menighetsbladet.

Denne gangen presenteres to dåpsbarn og et brudepar

Isabella Möstl Johanssen ble døpt 11. mars. Her sammen med storesøster Josephine, og foreldrene Nils Möstl og Susanne Johannessen.

Nicolai Heieren Hansen ble døpt 21.01.18. Her er også storesøster Aline, mor og far.

Cathrine og Ole Kristoffer Heieren Hansen giftet seg 30.12.17

ÅPEN CAFÉ PÅ FOLKETS HUS

Leni, Ruth og Mette (Styre)

Det hele startet med at flere personer danna en stavgang gruppe. Denne gruppa starta fra Folkets Hus hver mandag kl. 10.30. Etter hvert ønsket flere av deltakerne kaffe og noe å bite i etter turen.

I samarbeide med Folkets Hus ble det åpnet café 17. mars 2003. Cafeen er åpen hver annen mandag i partallsuker og er åpen for alle. Dette har blitt et samlingssted. Cafeen er åpen kl. 12 – 14 og hver gang møtes omkring 30 personer. Man kan kjøpe vaffer, kaffe og det er loddsalg. Inntekten av salget går bl.a. til å betale husleie, gevinster mm.

Kos med vaffel og kaffe

Ruth, Per Reidar, Bjørg, Marit og Svend

Hvert år arrangeres det tur for «Åpen cafe'» I år gikk turen over to dager til Kongsvinger og Finnskogen, en kjempetun.

Hver mandag starter „gågruppa“ fra Folkets Hus kl. 10.30. Den mandagen det ikke er cafe' går «gågruppa» på tur hvor de koser seg med medbrakt mat og kaffe ute i naturen. Dersom du vil være med å gå så er du hjertelig velkommen.

TIL ETTERTANKE

Ikke overse de små gledene så du må vente forgjeves på de store gledene.

TORSNESJENTER PÅ OPERATAKET OG TV2

Heidi Kaspersen

Det er i det Herrens år 2018, 10 år siden operaen i Bjørvika ble innviet, og det skulle feires en hel uke til ende. I den forbindelse blir kormedlemmer over hele landet invitert til å være med på et verdensrekordforsøk på operataket den 14.april. «Største kor ever!!» som skal synge «Slavekoret» fra Operaen Nabucco av Guiseppe Verdi.

Vi ville være med!! Ellinor konstaterer i grunn på vegne av oss alle «at da

SKAL jeg ha bunad!!» og vi melder oss på, skriver at vi gleder oss, og at vi skal komme i bunader og dette blir skøy! Vi øver, og pusser bunader, og fikser flaggene, og øver igjen.

Tre dager før den store dagen ringer TV2 og spør om de kan få følge de 6 bunadskledde jentene fra Torsnes!!! Vi tror vel kanskje at vi drømmer, men nødvendige tillatelser blir gitt fra alle medvirkende og den 14.mai står det

Når så 3026 korsangere, sammen med operakoret og operaorkesteret stemmer opp til «Slavekoret» lar vi musikken rive oss helt med, vi lar tanken fly på gylne vinger og vi glemmer en stakkert stund at vi er på TV.

Det kommer flere folk bort og spør om å få ta bilder med oss bunad-jentene, og vi stiller opp som de reneste kjendisene.

et tv-team fra TV2 på perrongen i Moss, baner seg vei og plass inn i vår vogn, og rigger til filming. Vi synger og traller og ler og øver foran kamera og for fullsatt vognsett på vei inn til Oslo. De følger oss av toget og videre inn på operataket. De filmer mens vi synger og når vi feirer rekordforsøket med norske flagg og jubel etterpå, og vi føler oss generelt svært viktige. Vi kommer på det igjen ganske så raskt og når vi etter avsluttet sang får lov å puste ut og skifte til shopping-antrekk i TV2 sine lokaler er liksom prikken satt!

Litt mat, og litt shopping, og avsluttende tur i heisen på SAS-hotellet med

utsikt over absolutt hele Oslo og vi vender nesa hjem til Torsnes igjen, beruset av musikalske opplevelser, storby og TV2 og rekker akkurat ikke tv-sendingen som vi skal være med i. Men i dagens samfunn er det ikke noe problem, det ligger på TV2 sine nettsider, og snart er det delt på facebook, og vi blir for alvor kjendiser for en stakkert stund.

En fantastisk opplevelse, som vi vil leve lenge på!!

Hilsen Ellinor, Evelyn, Hanna Kaspara, Ingvild, Karoline og Heidi.

TORSNES BRASS - EN SPREK 90-ÅRING

Siri T Jæger

Torsnes Brass ble stiftet som et jansjarkorps 28.8.1928 under navnet Torsnes Ungdomskorps.

I 2018 fyller vi 90 år. I starten besto korpset av 15 medlemmer. Den første dirigenten var ingen ringere enn Oscar Lier, en kjent person fra datidens musikkliv i Fredrikstad. Som en kuriositet kan nevnes at Lier gikk til fots den lange veien frem og tilbake til øvingslokalet i Torsnes. Han etterlot seg forøvrig en rekke korpskomposisjoner, deriblant marsjen "Leve Torsnes".

Etter kort tid ble korpset omdøpt til Torsnes Musikkorps, men fra 1997 har korpset opptrådt under navnet Torsnes Brass. Torsnes Brass har som mange andre korps hatt sine opp- og nedgangsperioder, men det har alltid vært noen trofaste og viljesterke medlemmer som har holdt liv i korpset, selv om vanskelighetene har vært store, både med økonomi og rekruttering. Overgangen til brassband skjedde i 1991 etter nøye vurderinger. Det ble på mange måter et vendepunkt for korpset. I tiden etter dette har vi hatt en god utvikling, både for korpset som helhet og for den enkelte musikant.

Fra venstre rad 1: Per Bellmann, Svein Harald Engeli, Jørn Nilsen, Øyvinn Johannessen, Arne Korseberg, Gro Mette Stordah, Siri T Jæger, Einar Gundersen, Kjell.

Fra venstre rad 2: Ronnie Bellmann, Thor Åge Henriksen, Jan Gunnar Nilsen, Kjell Titlestad, Henning Jarberg og Bjørn Vidar Engeli (nesten skjult).

Antall medlemmer i korpset er 22. Vi ønsker oss flere medlemmer, og kan by på et godt sosialt musikkmiljø, med musikalske utfordringer i alle stemmer. Foruten de ukentlige torsdagsøvelsene på Torsnes skole fra kl 1830-2130, er korpset mye brukt på årlige oppdrag 1. og 17.mai, konserter og spilleoppdrag i nærmiljøet, inne og utendørs.

Vi har seminarer etter behov, men ingen dugnader e.l. Dagens dirigent heter Espen Ødegaard.

Vi ønsker alle som har lyst til å spille i korpset velkommen, enten du er aktiv idag eller har en fortid som utøvende musikant. Finn frem instrumentet ditt og kom innom, eller ta kontakt med vår kontaktperson Bjørn Vidar Engeli eller andre du kjenner fra før i Brassens for mer info.

Besøk gjerne vår hjemmeside: <http://brassen.wixsite.com/torsnesbrass>.

Velkommen til oss.

Torsnes Brass v/Siri T Jæger - tlf: 40235388 - email: siri.jager@gmail.com

Torsnes Brass spiller i Torsnes kirke i desember 2018.

NY DAGLIG LEDER

Ny daglig leder i Torsnes, Østre Fredrikstad og Borge menigheter.

Anne Gry Fløien begynte 1. april som daglig leder.

Daglig leder har en viktig rolle i å sikre kontinuitet og fremdrift i menighetsarbeidet. Fløien har vært leder i mange år og studerer nå en master i helsefremmende arbeid. Hun kommer fra en kirkevergestilling i Måløy.

Hun er veldig glad i å gå turer, til skogs, fjellet eller langs sjøen.

Den leseglade lederen har alltid en bok på lur i veska si.

Anne Gry Fløien startet som daglig leder 1. april.

ØNSKER DU Å GI EN GAVE TIL TORSNES MENIGHET?

Har du ikke kontanter til gaver eller kollekt bruk VIPPS: 17242 Kollekt, 17243 Gaver

BIBELN TIL ALLE I ØSTFOLD

Frank Ekeberg

Til høsten starter et prosjekt kalt *Bibelen til alle*. Da vil den enkelte husstand i Østfold få tilbud om en gratis Bibel. Men har ikke de fleste hjem en bibel da? Mange har, men kanskje en gammel en med oversettelse fra 1930 og med et tungt språk. Den som nå blir tilbudt har moderne språkdrakt og god tekst.

Det norske folk har ikke tradisjonelt vært noe lesende bibelfolk. Man har nok respekt for boken, men et stort flertall har aldri lest systematisk i boken. Høsten 2014 hadde man en lignende aksjon i Finnmark. Mange tilbakemeldinger var positive. En kunne fortelle at etter at vedkommende hadde lest i Bibelen fikk hun igjen lysten til å leve, hadde tilgitt mamma og pappa.

Hva hadde Norge vært uten fortellingen om *Den barmhjertige samaritanen*? Boken har vektlagt ideen om neste-kjærlighet, vært pådriver av opphevelsen av slaveriet, vært grunnlaget for vår tro på Gud og Jesus, har endret

vårt samfunn og har spilt en rolle i vårt lovverk og vært med på å oppdra barn. I Bibelen får du usminkede fortellinger om mennesker i forskjellige situasjoner på godt og vondt. om drømmer og tydningen av disse. om synd og nåde, om hensikten med at vi lever og målet for vår framtid.

Bibelen til alle

Ønsket er at folk som får Bibelen ikke bare setter den i bokhylla uten å lese i den, men heller tar den i bruk og blir kjent med den, gjerne sammen med noen andre.

Bestillingen på Bibelen i et antall av 80 tusen går nå til verdens største bibeltrykkeri som ligger i Kina. Vil du være med å dele ut Bibelen i vårt distrikt, så er du velkommen til det.

TIL ETTERTANKE

Kirken er jo egentlig ikke et hus. Det er alle vi mennesker som er kirken.

LILJEKONVALL - ØSTFOLDS FYLKESBLOMST

Svein Åstrøm

Dette er en av de få plantene som nesten alle kjenner navnet på. Med sine velduftende blomster og elegante blader innbyr den til bukettplukking når den blomstrer i siste halvdel av mai. Især var liljekonvall populær i brudebuketter, men det gjaldt å ha bryllup til rett tid.

Det høres drastisk ut, men det er mulig å utsette blomstringen ved å grave opp en rotklump, legge den i fryseren og ta den opp i varmen til ønsket tid.

Planten finnes rikelig i bygda vår. I lysåpen småskog og bakker kan den danne tette bestander. Formeringen skjer helst ved en krypende, forgrenet rotstokk som danner mengder av nye skudd. Hvis blomsten får stå, kommer det rødoransje frukter utover høsten, men spis dem ikke. Hele planten er giftig og inneholder et virkestoff som i sin tid ble brukt som hjertemedisin.

Det er også beskrevet at liljekonvall ble brukt som nysemiddel. Tørkede og pulveriserte blomster irriterte slimhinnene og gav kraftige nysetokter. Folk mente at slimet i luftveien fremkalte sykdommer. Man forestilte seg også at et kraftig nys klaret hjernen. Nysepulver var derfor noe man hadde i medisinskapet.

I Danmark var konvallene en del av pinsefeiringen. Man pyntet stuen til pinsemorgen med blomster og blader.

Foto Egil Michaelsen

NO LIVNAR DET I LUNDAR

Elias Blix

No livnar det i lundar,
no lauvast det i li,
den heile skapning stundar
no fram til sumars tid.

Det er vel fagre stunder
når våren kjem her nord,
og atter som eit under
nytt liv av daude gror.

BARN OG UNGE KOMMER TIL VENNSKAPSKIRKENE

Tore Schwartz Olsen

Både i Mustamäe og Saku menigheter er det gode nyheter om barn og ungdom som blir med i tilbudene som finnes. Torsnes menighet har i mange år hatt kontakt med menighetene. Østre Fredrikstad menighet har nå inngått vennsksavtale med de samme menighetene.

Søndagskolen i Mustamäe er nesten blitt til en bibelskole for barn med sang og musikk. Det er opp til 20 barn som går på søndagskole, og de har vært veldig flinke til å møte opp. I februar ble det startet opp arbeid blant tenåringer.

Det har vært jenteklubb et par ganger og noen ungdomskvelder sammen med gjester fra Norge.

Tilbudene for ungdom i kirken i Saku blir godt benyttet. Det er noe som særpreger Saku menighet og er forskjellig fra de aller fleste andre lutherske menigheter i Estland

Menigheten i Saku feiret femårsdagen første helga i februar. Det kom et brev fra Saku kommune med takk for innsatsen i kommunen innen barne- og ungdomsarbeid.

Det er en stor forandring fra en kommune som uttrykte stor skepsis overfor menigheten for noen få år siden.

Hele menigheten på skitur.

Fargelegg!

Tegning: Trevor Keen

Finn navn på åtte planeter!

Navnene på de åtte planetene i vårt solsystem er gjemt i rutenettet under. De står bortover og nedover. Klarer du finne alle sammen?

R	O	T	T	A	K	J
L	A	V	U	R	J	O
I	M	E	R	K	U	R
M	A	N	A	N	P	D
B	R	U	N	E	I	E
O	S	S	U	P	T	N
M	O	M	S	T	E	K
B	S	A	T	U	R	N
A	B	B	A	N	U	R

Finn 5 feil

Tegning: Trevor Keen

David var en gjetergutt som ble konge i Israel. Han lagde mange sanger om Gud. De står i Bibelen. De to bildene er nesten like. Finner du de fem feilene på bildet under?

Gi barnebladet BARNAS til et barn du er glad i!

Disse oppgavene er hentet fra bladet.

Bestill
abonnement

på sondagsskolen.no
eller 22 08 71 00

Et egg fikk
se seg selv i et speil.
– Å nei, jeg har blitt et
speilegg!

Vitser

- Bestemor syntes
lille Jenny hadde så vakkert smil:
– Tennene dine er som et perlekjede:
Hvite perler tett i tett.
Lille Jenny ville si noe pent tilbake.
– Tennene dine er som stjerner, bestemor:
Gule og langt fra hverandre.

BEKRANSNING AV SEHESTED I KRYPTEN I KIRKEN

Kull Sehested, Krigsskolen Linderud

Krigsskolen på Linderud er Hærens del av Forsvarets Høyskole. Her utdannes Hærens fremtidige ledere. Ved oppstart Krigsskolen får hvert nye kull oppgaven ved å velge ut et kullnavn basert på deres betydning for Norge. Navn som Sønsteby og Tordenskiold er blant dem.

Kull 2016 valgte Knud Gyldenstjerne Sehested sitt navn basert på hans egenskaper som leder. Carl Johan Ankers «Biografiske data om 330 norske, norskfødte eller for nogen tid i den norske arme ansatte generalpersoner, 1628-1885» fra 1885 karakteriserer Sehested som, *«Høy og anseelig Statur og en god Exterieur. Fører sig meget vel op, er ikke insinueret til Egennytte, Spil, Drik eller Splidag tighed. Af en rett god og hurtig Begreb. Er meget flittig og appliceret i sin Charge. Har ellers ingen aparte Videnskaaber.»*.

Vi som kull valgte derimot Sehested for hans bragder under svenskens invasjon av Norge i 1716. Slaget ved Norderhov der Sehested med en underlegen kavaleristyrke, valgte å angripe en erfaren men også overlegen svensk kavaleristyrke omkring Norderhov Kirke. Dersom Sehested hadde mislyktes, ville svenskene kunne ha avskåret Oslo, sikret seg sølvgruvene

ved Kongsberg og således tvinge frem Norsk kapitulasjon, så det var med andre ord ingen liten oppgave.

Etter det vellykkede angrepet tildeles Knud G. Sehested, Kongens gullmedalje for hans dåd, da han hadde fått klar melding om å vente.

På bakgrunn av dette valgte vi nettopp ham, fordi han viste mot, initiativ, list og handlekraft som leder – karakteristikkene enhver militær offiser kan nyte godt av.

Fra besøket 2017

November 2018 er det 260 år siden Knud Gyldenstjerne Sehested døde. Vi som kull tilstreber å besøke krypten hans ved Torsnes.

Med vennlig hilsen,
Kull Sehested, Krigsskolen Linderud

BLÅVEIS - VÅRENS GLEDESPREDER

Svein Åstrøm

Selv om det ikke er mye blåveis å finne i bygda vår, kjenner de fleste til et voksested som besøkes tidlig på våren. Den blå blomsten som har kjempet seg fram gjennom tørt løv for å nå de livgivende solstrålene, gir glede og energi til oss etter en lang høst og vinter. Bladverket er fra året før, men så snart blåveisen har avblomstret, kommer det nye blader. Blomsterknoppene som skal springe ut neste vår, har den laget ferdig på høsten.

Foto Egil Michaelsen

Mange forteller at de har funnet rødveis. Det stemmer at det finnes røde blåveiser, men det er bare en fargevariant av blåveis. Noen steder finner vi også blåveis med hvite blomster.

Det var tradisjon å spise den første blåveisblomsten vi fant om våren, helst svelge den hel. Dette ville gi vern mot

ormebyt. Nå skal man helst ikke spise verken blåveis eller hvitveis. De er nemlig giftige, men en blåveisblomst kan neppe skade.

Egenskaper som form og farge var en veiledning til menneskene om hva planten kunne brukes til. Dette kalte signaturlæren og sto sentralt i tidlige tiders folkemedisin. Bladene hos blåveisen er formet som en lever og ble av den grunn brukt som levermedisin.

Mange har undret seg over at blåveisen ikke sprer seg utover, men holder seg til det gamle voksestedet. Det har sammenheng med at blåveisen vil ha kalkholdig jord. Blir det for surt, holder den seg borte. Hos oss finner vi slik jord i skjellsandavsetninger, skyllet i land for tusenvis av år siden. Bøndene kalte dem mergelgroper og brukte skjellsanden som jordforbedringsmiddel.

Fra 1919 til 1949 bodde det i Torsnes en lærer som het Bertel Lunde. Han saumfarte bygda etter blåveissteder. Alle disse opplysningene ble sirlig nedtegnet og er bevart takket være Leif Vestli som besøkte han der han bodde i Vestfold på eldre dager.

VÅRE STØTTEPARTNERE

Gravstener

skulpturer og andre produkter i sten

Lokalprodusert, gjerne hugget etter deres ønske
Besøk vår innendørs utstilling eller ring oss, så sender vi katalog.
Hjemmeside: www.johansenmonument.no

JM JOHANSEN
MONUMENTHUGGERI AS

Skjebergv. 206, 1743 Klavestadhaugen.
Tlf. 69 16 36 33   Følg oss på facebook

SELLEBAKK SYNSSENTER

Løenveien 5, 1653 Sellebakk, tlf 69365700

Borge Begravelsesbyrå

Ellen Margareth Bye

Biveien 21
1658 Torp

Telefon 69 34 53 35
Telefax 69 34 50 66
Mobil 906 61 002

BODAHL JOHANSEN ^A/_S

DEKK OG FELG SIDEN 1922

WWW.BODAHL.COM

4000 2309

Brødr. Ødegård
Maskindrift AS

Graving - Transport

 Tlf. 900 977 01

www.brodegard.no

Allsidig rørleggerfirma med erfaring på bl.a. små og store
bolig- og rehabiliteringsprosjekter

Kråkerøy Rør AS
- VVS / INDUSTRI -

Skredderveien 12, 1617 Fredrikstad · Tlf: 69 31 58 00 · eolsen@krror.no

Anne's
BEGRAVELSESBYRÅ

Morten Stenbock Pedersen
Kirkegaten 28, 1632 Gamle Fredrikstad

Tlf. 69 32 02 30

Johnsen;libris

FREDRIKSTAD STEN OG-MONUMENTFORRETNING
ST.CROIX GATE 2, 1604 FREDRIKSTAD
TLF. 69 31 17 73

AutoMester®
bilverkstedkjeden

DinBilservice
www.dinbilservice.automester.no
TELEFON: 69 14 14 11

FREDRIKSTAD AS
Dammyr 12 – Tlf. 69317606

Butikkens åpningstider:
Man. – Ons. 10-16:30
Torsdag 10-18:00
Fredag 10-16:30
Lørdag 10-14:00

www.garnhuset.fredrikstad.no
facebook.com/garnhusetfredrikstad

Velkommen til oss!

**SKÅRA
STENINDUSTRI AS**

ERIK HARALDSEN MASKINSERVICE AS
HUMLEKJÆRSTRANDA 1, 1634 FREDRIKSTAD
TLF. 400 94 763

TORSNES STENMONTERING - GUNNAR STENBAKKEN
BEVØVEIEN 24, 1634 FREDRIKSTAD
TLF. 906 50 358
WWW.STENMONTERING.NO

Vivo bokhandel Torp
-en annerledes bokhandel

Sulfatveien 4, Torp

TLF 69 15 14 69

torp@bokmiljo.no

Velkommen til handel med mening!

Tlebys
blomsterforretning

Farmannsgt. 4, Fr.stad - Tlf. 69 31 66 50

Er du i byen,
vi har blomster for deg!

GUDSTJENESTELISTE

Gudstjenester begynner kl. 11.00 der ikke annet er oppgitt. Ønskes dåp, ta kontakt med menighetskontoret. Vi kan ha dåp hver søndag det er gudstjeneste. Elektronisk påmelding: www.fredrikstad.kirken.no

- 05.08 Tore S. Olsen, fellesgudstjeneste med Østre Fred.
- 19.08 kl. 12 Speiderhytta, T. S. Olsen
- 02.09 Tore S. Olsen, Konfirmantpresentasjon
- 16.09 Linn-Therese J. Larsen, Frøydis Grinna, Høsttakkefest, 1-3+4 årsbok
- 30.09 kl. 18, Tore S. Olsen
- 07.10 Tore S. Olsen, 50-års konfirmanter
- 21.10 Familiegudstjeneste
- 04.11 Tore S. Olsen, Gunn Vik
- 18.11 Tore S. Olsen
- 25.11 **Lysvåken i Østre Fred. kirke**
- 02.12. kl. 18, Tore S. Olsen, lysmesse med konfirmanter
- 16.12 Paul Kristian Steiro
- 24.12 kl. 16, Tore S. Olsen Familiegudstjeneste
- 25.12 Tore S. Olsen Høytidsgudstjeneste
- 30.12 Tore S. Olsen, Marie B. Hillesund, fellesgudstj.
- 01.01 **Fellessgudstjeneste i Domkirken**

Velkommen til gudstjeneste!

VI MØTES I KIRKEN

Torsnes barne- og ungdomskor

Øver hver onsdag fra kl. 17.30 - 18.30
Liker du å synge og ha det gøy, da er det plass for deg i koret. Bli med!
Heidi Kaspersen: 980 59 519

Felleskapskveld

Første tirsdag i mnd. Vi spiser en enkel kveldsmat og samtaler om søndagens tekst.

Tirsdagskvelder i kirken

Kirken er åpen hver tirsdag kl. 19.00 - 20.00 (ikke i skolens ferie). I en travel og hektisk hverdag tilbyr kirken et lite pusterom for stillhet og ettertanke. Du er velkommen innom for å tenne lys, sitte ned i stillhet og be.

Sommerkonsert

Torsdag 7.juni blir det flott sommerkonsert i Torsnes kirke kl. 19.00 v/Torsnes kirkes barne- og ungdomskor og Torsnes Brass.